

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Mihala a členov senátu JUDr. Juraja Majchráka a JUDr. Jany Serbovej, v trestnej veci proti obžalovanému **npor. R. Ď.**, pre trestný čin prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. decembra 2005 vrátane) a iné, rozhodol na verejnom zasadnutí konanom dňa 6. novembra 2008 v Bratislave o odvolaní prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 18. septembra 2007, sp. zn. BB-3 T 6/2007

t a k t o :

Podľa § 319 Tr. por. sa odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **z a m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len Špeciálneho súdu) zo dňa 18. septembra 2007, sp. zn. BB-3 T 6/2007, bol obžalovaný npor. R. Ď. podľa § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodený spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátora) zo dňa 26. apríla 2007, sp. zn. VII/2 Gv 14/06-26, v ktorej mu bolo kladené za vinu spáchanie trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. (zák. č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov účinných do 31. decembra 2005, vrátane – ďalej len Tr. zák.), ktorého sa mal dopustiť v jednočinnom súbehu s trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 9 ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 7. júla 2002 okolo 18.30 hod. v B. na hraničnom priechode J. ako policajt – starší referent Odboru hraničnej kontroly PZ J. – diaľnica vykonával kontrolu cestovných dokladov

cestujúcich autobusu linky Eurolines B. – D., e.č. P., spoločne s kolegom A. Š., kedy zistil, že na cestovnom pase P. F. sa odlepuje zadná strana s fotografiou, preto ho vyzval, aby vystúpil z autobusu a prišiel do odbavovacej kabínky, kde mu obaja oznámili, že s takýmto pasom ho nemôžu pustiť cez hranice, ale je možnosť, že ho zalepia, za čo chcú 25 EUR, P. F. s tým súhlasil, obvinený odišiel a za chvíľu sa vrátil so zalepeným pasom a vyzval P. F., aby vložil peniaze do priehradky, načo on vybral z peňaženky 1 ks bankovky v hodnote 20 EUR a 1 ks bankovky v hodnote 5 EUR a vložil ich do priehradky v odbavovacej kabínke, obvinený si ich vytiahol a zobral a pustil ho s tým, že už môže ísť cez hranice, pretože pas má už v poriadku.

Špeciálny súd svoje rozhodnutie v podstate odôvodnil tým, že vykonaným dokazovaním nebolo jednoznačne a bez všetkých pochybností preukázané, že skutok sa stal a tiež, že by ho bol spáchal obžalovaný Ď.

Dôvodil tým, že na hlavnom pojednávaní vykonal výsluchy obžalovaného Ď., svedkov P. F. i A.Š. a prečítal výpovede ďalších svedkov –cestujúcich z autobusu. Skonštatoval, že proti jedinému tvrdeniu svedka P. F. (na ktorom bola postavená obžaloba), stálo obhajobné tvrdenie bezúhonného obžalovaného, ktorý od začiatku trestného stíhania vyhlasoval, že je nevinný. Výpoveď svedka F. súd prvého stupňa vyhodnotil ako rozpornú z viacerých hľadísk s tým ťažiskovým záverom, že práve pre predmetnú rozporupnosť ju nie je možné akceptovať ako jediný usvedčujúci dôkaz, na základe ktorého by bolo možné vyniesť odsudzujúce rozhodnutie. Svedok uvádzal vo svojich výpovediach, a to dokonca ešte aj na hlavnom pojednávaní zakaždým inú osobu, ktorá mala ísť do budovy colnice upraviť pas. Ani jeden z vypočutých svedkov cestujúcich v autobuse nepotvrdil, že sa jednalo práve o svedka P. F., ktorý mal byť vyvolaný z autobusu na opravu poškodeného pasu. Avšak ani v prípade, ak by sa potvrdilo, že išlo o P. F., nebolo označenými svedkami preukázané, že obžalovaný úplatok žiadal a následne ho aj prijal. Potvrdilo sa síce, že určitá časť jeho pasu bola poškodená a podlepená bežne sa vyskytujúcim obyčajným lepidlom, ale táto skutočnosť nedokazuje, že k oprave poškodeného pasu došlo práve na hraničnom priechode J., v kritickú dobu. Pas bol totiž predložený znalcom asi pol roka po inkriminovanom čine a mohol byť upravovaný (reparovaný) aj po ďalšom užívaní. Svedok F. navyše uviedol, že peniaze nikomu osobne nedal, ani nevidel, kto ich zobral.

Svedok a spoluslúžiaci Š. výpoveď poškodeného - svedka F. vyvrátil. Uviedol, že po celú inkriminovanú dobu bol spoločne s obžalovaným v odbavovacom boxe a k odovzdaniu

úplatku rozhodne nedošlo. Svedok F. popritom podal trestné oznámenie až po 2 mesiacoch a 11 dňoch – čo tiež neprosperovalo rýchlemu a náležitému objasneniu skutku

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie prokurátor. V jeho písomných dôvodoch uviedol, že sa s rozhodnutím Špeciálneho súdu nestotožňuje, pretože nie je dôvod na spochybnenie výpovede svedka. P. F. Svedok vysvetlil, prečo trestné oznámenie nepodal hneď po spáchaní skutku a ozrejmil, že neoznámil trestný čin z dôvodu, že sa obával, že by si narobil ešte väčšie problémy s prechodom hraníc. Trestné oznámenie podal síce až dňa 18. septembra 2002, no udalosť oznámil prostredníctvom emailu Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky a Colnej správe. Podľa odvolateľa vysvetlil aj rozpor ohľadne miesta kam dal úplatok a rozpor týkajúci sa počtu osôb prítomných v odbavovacom boxe. Cestovný pas predložil na skúmanie neskôr z dôvodu, že sa s ním zdržiaval v zahraničí. Ostatné rozpory vo výpovediach svedka možno podľa odvolateľa odôvodniť dĺžkou časového odstupe od skutku. Prokurátor má za to, že dokazovaním bolo nepochybne preukázané, že obžalovaný npor. R. Ď. spáchal skutok a tým sa dopustil trestného činu prijímania úplatku a inej nenáležitej výhody podľa § 160a ods. 1, ods. 2 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s trestným činom zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je uvedené v skutkovej vete obžaloby č. k. VII/2 Gv 14/06-26 zo dňa 26. apríla 2007.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 317 ods. 1 a § 321 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. napadnutý rozsudok Špeciálneho súdu zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Na tomto stanovisku zotrval odvolateľ aj na verejnom zasadnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Obžalovaný i jeho obhajca navrhli na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietnuť, pričom zhodne poukázali na správnosť postupu súdu prvého stupňa ako i správnosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, považujúc dotknuté rozhodnutie nielen za správne, ale súčasne aj spravodlivé.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napad-

nutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 317 ods. 1.

Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom uvedeným v citovanom ustanovení zistil, že odvolanie proti rozsudku samosudcu Špeciálneho súdu podal prokurátor, ktorý je zo zákona oprávnený podať odvolanie v neprospech obžalovaného, pričom tak súčasne urobil aj v zákonom predpísanej lehote.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, svedčiace v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 2 ods. 19 Tr. por. pri rozhodovaní na hlavnom pojednávaní, na verejnom zasadnutí alebo neverejnom zasadnutí smie súd prihliadnuť len na tie dôkazy, ktoré boli v tomto konaní vykonané, ak zákon neustanovuje inak.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že Špeciálny súd zákonom predpísaným spôsobom a v súlade s ustanovením § 2 ods. 10 Tr. por. vykonal všetky dôkazy navrhnuté procesnými stranami tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. Preskúmaním zákonnosti a odôvodnenosti výroku rozsudku dospel k záveru, že napadnutý rozsudok je správny i zákonný preto, lebo Špeciálny súd sa dôsledne vysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie.

Odvolací súd, rovnako ako prvostupňový súd neakceptoval argument poškodeného, že trestné oznámenie nepodal skôr, pretože sa obával pomsty zo strany colníkov. Pritom

poškodený svedok F. nevysvetlil skutočnosť, ako je možné, že po dvoch mesiacoch tieto jeho obavy opadli. Rovnako nikdy nevyhlásil, že by sa mu obžalovaný vyhrážal, ak skutok oznámi, poprípade že by s ním mal akékoľvek problémy z minulosti. Navyiac, trestné oznámenie mohol urobiť aj pred príslušným orgánom v zahraničí.

Nepresvedčivé je tiež vysvetlenie svedka F. týkajúce sa miesta kam mal položiť peniaze. Na rozpory a disproporcie v tejto časti správne poukázal konajúci prvostupňový súd.

Čo sa týka ďalších rozporov vo výpovediach svedka aj pre odvolací súd vyznieva nehodnoverne jeho vysvetlenie ohľadne počtu osôb prítomných na mieste činu. Najprv vypovedal, že v odbavovacom boxe, kde sa odovzdanie úplatku malo vykonať bol sám, neskôr tvrdil, že tam boli štyri osoby. Najvyšší súd Slovenskej republiky považoval tiež za podstatnú skutočnosť, že medzi vypočutými svedkami, ktorí mali byť prítomní v odbavovacom boxe spolu s poškodeným svedkom a obžalovaným nikto nepotvrdil ani jednu verziu zo svedeckých výpovedí F., pričom ju naopak plne vyvrátil svedok. a spoluslúžiaci Š., ktorý mal byť po celú dobu prítomný na mieste údajného činu.

Existuje celý rad ďalších nezrovnalostí, ktoré správne neunikli pozornosti súdu prvého stupňa: na hlavnom pojednávaní dňa 6. augusta 2007 svedok P. F. tvrdil, že s pasom odišiel svedok Š. a vzápätí po konfrontácii s obžalovaným tvrdil, že to bol obžalovaný Ď. Poškodený ďalej uviedol, že peniaze nedal nikomu do rúk a ani nevidel, kto ich zobral, čím spochybnil skutočnosť, že peniaze skutočne vzal obžalovaný, resp. že ich vôbec komukoľvek zo svojej dispozície dal. V odbavovacej kabínke pritom rozhodne boli prítomné aj iné osoby.

Ani jeden z vypočutých svedkov cestujúcich v autobuse nepotvrdil, či sa jednalo práve o svedka P. F., ktorý mal byť vyvolaný z autobusu na opravu poškodeného pasu. Bolo síce preukázané, že jeho pas bol poškodený a podlepený, no tým, že bol znalcovi predložený až pol roka po údajnom inkriminovanom čine, mohlo k jeho poškodeniu i reparácii dôjsť neskôr a hocikde. svedok S. L., spolucestujúci z autobusu, síce v trestnom konaní vypovedal, že na hraničnom priechode vystúpila z autobusu jedna alebo dve osoby a jeden z mužov sa vrátil do autobusu podráždený, lebo údajne musel zaplatiť tisíc korún, pretože nemal podpísaný pas. Ak by táto skutočnosť aj teoreticky mohla preukazovať v inkriminovanom čase problémy svedka F. (L. osobu totiž neidentifikoval) na hranici s colníkmi, nijako to nezapadá do skutku imputovaného obžalovanému prokurátorom za vinu. Svedok L. totiž dokazoval asi problémy

iného spolucestujúceho a nie samotného svedka F., nakoľko tvrdil, že dotyčnému cestujúcemu chýbal podpis v zrejme novom nepoužitom cestovnom pase. Z uvedeného vyplýva, že s najväčšou pravdepodobnosťou preto nemohlo ísť o svedka F., nakoľko ten v danej dobe cestovný pas podpísaný mal a tento cestovný doklad vykazoval známky dlhotrvajúceho používania a rozsiahleho poškodenia pokrčením, obliatím, odlepením fotografie a špinou, čo malo byť podľa jeho tvrdení dôvodom na jeho lepenie.

Špeciálny súd teda vykonané dôkazy vyhodnotil, riadiac sa ustanovením § 2 ods. 12 Tr. por., jednotlivo aj vzájomne a dospel tak ku správnym a úplným záverom, ktoré aj podľa názoru odvolacieho súdu plne zodpovedajú výsledkom vykonaného dokazovania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky neakceptoval odvolacie tvrdenie prokurátora, že nezrovnalosti vo výpovedi poškodeného môžu byť spôsobené dlhším časovým odstupom od skutku. Ak prokurátor v dôvodoch odvolania navyše tvrdil, že nemá pochybnosti o vine obžalovaného, ide o nekritický a výlučne jednostranný postoj odvolateľa k produkovaným objektívnym dôkazom a tým i o neobjektívne hodnotenie problematiky veci. Množstvo, rozsah a špecifikum disproporcií v opakovaných výpovediach jediného „usvedčujúceho“ svedka obžaloby F. je tak závažné, rozsiahle a podstatné, že odporuje možnosti prijatia záveru o vine obžalovaného v zmysle skutkových okolností podanej obžaloby. Preto vyššie uvedené disproporcie vo výpovediach svedka F. správne viedli konajúci prvostupňový súd k vyjadreniu i aplikácii základnej zásady trestnoprávneho procesu, a to zásady *in dubio pro reo*, na základe ktorej bolo nutné obžalovaného spod obžaloby prokurátora podľa ustanovenia § 285 písm. a/ Tr. por. oslobodiť.

V ostatných podrobnostiach Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku prvostupňového súdu, ktoré si v plnom rozsahu osvojuje.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na všetky vyššie uvedené fakty rozhodol podľa § 319 Tr. por. a odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky ako nedôvodné zamietol.

P o u č e n i e : Protí tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 6. novembra 2008

JUDr. Ján M i h a l, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Kristína Cíchová